

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนใน
จังหวัดมุกดาหาร ครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา
(Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการสำคัญ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอน
ที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน แก้ไข และปรับปรุง
หลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัย
เอกชนในจังหวัดมุกดาหาร โดยมี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา
ส่วนที่ 3 วิเคราะห์หาประเด็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีวิธีการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
ความจำเป็นในการเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา
ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษานำมาใช้
เป็นข้อมูลในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม และกำหนดหัวข้อประเด็นใน
การสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

เป็นการศึกษาสำรวจความต้องการ และความจำเป็นในการเสริมสร้าง

คุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสาของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร โดยการสัมภาษณ์ ที่ต่อเนื่องมาจากส่วนที่ 1 ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูที่สอนในระดับอาชีวศึกษาในวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในจังหวัดมุกดาหารไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 คน (ภาคผนวก ก (1))

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสอบถามเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร และแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา (ภาคผนวก ง (1)) แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนปก ประกอบด้วย ชื่อหัวข้องานวิจัย คำชี้แจง และ ข้อมูลผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 ส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล เพศ หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ E-mail สถานภาพ

ส่วนที่ 3 ส่วนข้อความ เป็นการสัมภาษณ์จิตอาสาของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้ให้สัมภาษณ์

จำนวน 7 คนด้วยตนเอง

3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนด จนได้ข้อมูลครบถ้วน

ในระหว่างการสนทนาให้มีการจดบันทึก การบันทึกเสียงการสนทนา และถ่ายภาพประกอบการสนทนา (ภาคผนวก ฉ)

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์หาประเด็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

เป็นการนำข้อมูลส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความต้องการในการเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ตามประเด็นคำถามที่ได้กำหนดไว้มาสร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

เป็นการสร้างและพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานที่ได้วิเคราะห์ไว้ในขั้นตอนที่ 1 โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การสร้างโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ส่วนที่ 2 การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ส่วนที่ 3 การปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีวิธีการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสร้างโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม

เป็นการนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

โดยพิจารณาจากปัญหาและความต้องการมากำหนดเป็นหลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม และเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ขึ้นมาและควรมีจุดเน้นอะไร มุ่งให้เกิดผลแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างไร โดยพิจารณาจากปัญหาและความต้องการในขั้นตอนที่ 1

2. วัตถุประสงค์

เป็นการนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมากำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิด 1) ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร 2) ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร

3) เจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร 4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เป็นการกำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหัวข้อการฝึกอบรม เป็นสิ่งกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม

4. กิจกรรมการฝึกอบรม

เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานที่วิเคราะห์ไว้มากำหนดแนวทางของกิจกรรมการฝึกอบรมให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร มีทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา มีเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร และมีระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารสูงขึ้น

5. สื่อประกอบการฝึกอบรม

เป็นการกำหนดสื่อประกอบการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย เอกสารการฝึกอบรม เช่น ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบ เอกสารประกอบการบรรยาย เนื้อหาในโปรแกรม **Power Point** เครื่องคอมพิวเตอร์

6. การวัดและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมใน 2 ระยะ คือ

1) ก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมทันที 2) หลังการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่า 1 เดือน โดยมีการวัดและประเมินผล ดังนี้

6.1 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

6.1.1 วัดและประเมินผลแบบวัดระดับคุณลักษณะการเป็น

ผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนใน จังหวัดมุกดาหาร ก่อนและหลังการจัดหลักสูตรฝึกอบรม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ สอดคล้อง (ภาคผนวก ข)

6.1.2 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมใน

แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ด้วยแบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การ ให้คะแนนตามลำดับคุณภาพ ทั้งนี้การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินในแต่ละหน่วยการ เรียนรู้ดำเนินการร่วมกับการประเมินหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ข)

6.2 วัดและประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณา

3 ด้าน ได้แก่

6.2.1 วัดและประเมินผลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะ

การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนใน จังหวัดมุกดาหาร

6.2.2 วัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหารระหว่างการฝึกอบรม

6.2.3 วัดและประเมินผลเจตคติของนักเรียน นักศึกษา

ระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร หลังการฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

เป็นการนำโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ หลักสูตรด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินโครงสร้างหลักสูตร ฝึกอบรม จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข) ซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1.1 อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอน หรือ การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน

1.2 อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญด้านบริหาร การศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน

1.3 ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ ที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารใน สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์ ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน

1.4 ครู ที่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ของรัฐหรือเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

2. จุดประสงค์ของการประเมิน

2.1 เพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณาแต่ละองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผลของหลักสูตร ฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาและสาระของหลักสูตร กิจกรรม การฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม มีความเหมาะสมที่จะ นำไปใช้เพียงใด

2.2 เพื่อประเมินความสอดคล้องในแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้าง หลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีความสอดคล้องกัน เพียงใด พร้อมข้อเสนอแนะ

2.3 เครื่องมือในการประเมินโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการประเมินโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมิน โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 2 ฉบับ ได้แก่

2.3.1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม (ภาคผนวก ง (2)) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด โดยแต่ละระดับกำหนดค่าคะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน

น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2.3.2 แบบประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบโครงร่างหลักสูตร
ฝึกอบรม (ภาคผนวก ง (2)) เป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง
3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่น่าใจ และไม่สอดคล้อง โดยกำหนดคะแนนของแต่ละระดับ
ไว้ดังนี้

สอดคล้อง	ให้	+1
ไม่น่าใจ	ให้	0
ไม่สอดคล้อง	ให้	-1

2.4 การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม มีขั้นตอน
การสร้างดังนี้

2.4.1 ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร
การฝึกอบรมกำหนดประเด็นที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วสร้างเป็นข้อคำถาม
ให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ ในหลักสูตรฝึกอบรม

2.4.2 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
(ภาคผนวก ข) พิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมประเด็นที่ควร
ตรวจสอบหรือไม่ ทั้งประเด็นการประเมิน ลักษณะของข้อคำถามและความถูกต้องชัดเจนของ
ภาษาซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแล้วพบว่ามีความเหมาะสม และสอดคล้อง

2.4.3 ปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัย
เป็นผู้ประสานในการนำโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม และแบบประเมินโครงร่างหลักสูตร
ฝึกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตอบโดยอิสระ และขอคำแนะนำเพิ่มเติมหลัง
จากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมแล้ว

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณา
ความเหมาะสมและความสอดคล้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 การพิจารณาความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม

ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.6.2 การพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม

โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item - Objective Congruence Indexes หรือ IOC) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	หมายถึง	ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละระดับความสอดคล้อง
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ถ้าค่าดัชนี ความสอดคล้องสูงกว่า 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้น จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

ส่วนที่ 3 การปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม

ผลจากการประเมินร่างหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ถ้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่า มีความเหมาะสมมาก ผู้วิจัยกำหนดให้คงไว้ในหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.66 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด ผู้วิจัยให้คงไว้ในหลักสูตรฝึกอบรม (ภาคผนวก จ (1))

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องถ้าได้ค่าสอดคล้องตั้งแต่ **0.50** ขึ้นไป แสดงว่ามีความสอดคล้องและนำไปใช้ได้ แต่ถ้าค่าเฉลี่ยและความสอดคล้องมีค่าน้อยกว่าที่กำหนด ผู้วิจัยจะพิจารณาปรับปรุงในส่วนที่ได้รับข้อเสนอแนะ และดำเนินการเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ **0.96** ถือว่า องค์ประกอบโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมส่วนนี้มีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง(ภาคผนวก จ (2))

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ ถ้ามีประเด็นที่สอดคล้องกันตั้งแต่ **2** คนขึ้นไป ผู้วิจัยพิจารณานำไปเพิ่มเติมไว้ในหลักสูตร โดยคำนึงถึงพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ที่พัฒนามาแล้ว มาใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในสถานการณ์จริง เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ตามแผนการทดลอง ส่วนที่ 2 การประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยมีวิธีการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ตามแผนการทดลอง

เป็นการนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ที่ได้ไปใช้ตามแผนการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ปีการศึกษา **2557** จำนวน **3** วิทยาลัย จำนวน **1,096** คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาดงหลวง ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงโดยการสมัคร จำนวน 30 คน

2. แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนการทดลอง โดยใช้รูปแบบการศึกษาเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-Group Pre Test-Post Test Design; วาโร เฟ็งสวัสดี, 2551, หน้า 133) ดังตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

การทดสอบก่อนการฝึกอบรม	การใช้หลักสูตรฝึกอบรม	การทดสอบหลังการฝึกอบรม
T ₁	X	T ₂

เมื่อ X แทน การใช้หลักสูตรฝึกอบรม
 T₁ แทน การทดสอบก่อนการฝึกอบรม
 T₂ แทน การทดสอบหลังการฝึกอบรมทันที และผ่านไปแล้วยังน้อย 1 เดือน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

3.1 หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง

คุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม ฝึกอบรม ใบบาง สื่อประกอบการฝึกอบรม คู่มือการฝึกอบรม

3.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการสร้างเครื่องมือวัดเพื่อประเมิน

การพัฒนาของผู้เข้ารับการอบรม และประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะ

การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.2.1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบทดสอบชนิด

เลือกตอบและการวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือวิธีวิทยาการวิจัย (วารุ เพ็งสวัสดิ์, 2551 หน้า 213-214) วิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดีและวิธีการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบ(บุญชม ศรีสะอาด, 2553 หน้า 53-66) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย (พิสนุ ฟองศรี, 2553 หน้า 124-177) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ประภาพร ศรีตระกูล และคณะ, 2553 หน้า 127-132) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3.2.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา

สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและวัตถุประสงค์การฝึกอบรมโดยครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

3.2.1.3 สร้างแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะ

การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบอิงเกณฑ์ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์การฝึกอบรม

3.2.1.4 นำแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะ

การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหารที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อที่ยังบกพร่อง

3.2.1.5 นำแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะ

การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม ที่ประเมินหลักสูตร จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่ามีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารโดยใช้ประเมินก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ .87 ถือว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง (ภาคผนวก จ (3))

3.2.1.6 นำแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะ

การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชน

ในจังหวัดมุกดาหาร ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ที่ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 30 คน แล้วนำแบบทดสอบที่ได้มาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

3.2.1.7 นำข้อสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยาก (p)

และค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนแมน (Brennan; บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 90-92) คัดเลือกข้อคำถามเฉพาะข้อที่มีค่าความยาก อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 รวมเป็นแบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ทั้งฉบับ นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (องอาจ นัยวัฒน์.2548 หน้า 151) แล้วจัดทำแบบประเมินความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9433 ค่าถามทั้ง 30 ข้อที่มีค่าความยาก อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และทั้ง 30 ข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 ถือว่าใช้ได้อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง (ภาคผนวก จ (4))

3.2.2 วัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา

ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชนใน จังหวัดมุกดาหาร เพื่อสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะปฏิบัติของนักเรียน นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสังเกต ระหว่างการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านทักษะปฏิบัติว่ามีระดับการปฏิบัติเพียงใด โดยให้ผู้ช่วยวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบสังเกตประเมิน

ทักษะการปฏิบัติงาน

3.2.2.2 วิเคราะห์และสร้างแบบวัดและประเมินผลทักษะ

การปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ให้ครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยตั้งเกณฑ์ในการตัดสิน ดังนี้

คะแนน 17 - 25 หมายถึง ดี

คะแนน 9 - 16 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0 - 8 หมายถึง ปรับปรุง

3.2.2.3 นำแบบวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อที่ยังบกพร่อง

3.2.2.4 นำแบบวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม(ภาคผนวก ข) ที่ประเมินหลักสูตร จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่ามีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์ แบบวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.97 ถือว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง (ภาคผนวก จ (5))

3.2.2.5 นำแบบวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาดงหลวง จังหวัดมุกดาหารที่ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 30 คน

3.2.3 แบบวัดเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อ

หลักสูตรฝึกอบรม เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของ วิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.2.3.1 กำหนดจุดประสงค์และขอบข่ายของเจตคติที่ต้องการวัด

3.2.3.2 สร้างข้อคำถามวัดเจตคติแบบสอบถามความคิดเห็น

ของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารที่มี

ต่อหลักสูตรฝึกอบรม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และมีข้อความปลายเปิดในส่วนท้าย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

3.2.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของข้อความ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม (ภาคผนวก ข) จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้อง เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้าได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแสดงว่านำไปใช้ได้และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ถือว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง (ภาคผนวก จ (6))

3.2.3.5 นำแบบวัดเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารไปทดลองใช้กับนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ที่ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 30 คน

3.2.3.6 นำแบบวัดเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร มาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อ มีน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 และ 1 คะแนน โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ได้กำหนดคะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีเจตคติดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีเจตคติดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีเจตคติด้านกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีเจตคติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีเจตคติน้อยมากที่สุด

ถ้าค่าเฉลี่ยเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตร
ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา
ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร เจตคติที่มีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
ถือว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสม

3.2.4 แบบวัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน
นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.2.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ
วัดคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของ
วิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ให้ครอบคลุมตามจุดประสงค์

3.2.4.2 ศึกษาแบบวัดจิตสภาวะของ อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552,
หน้า 150) และวัลลยา ธรรมอภิบาล (2555, หน้า 120) แบบวัดพฤติกรรมการจิตอาสาของ
ศิลาชนก วงศ์พิทักษ์ (2556, หน้า 94) นำมาปรับและสร้างข้อคำถามใหม่ให้สอดคล้อง
กับนิยามและครอบคลุมคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา
ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ โดยกำหนดให้มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 30 ข้อ และมีเกณฑ์
การให้คะแนนดังนี้

คะแนนสำหรับ ข้อความ ทางบวก	การตอบ	คะแนนสำหรับ ข้อความ ทางลบ
5	จริงที่สุด หรือปฏิบัติทุกครั้ง ประจำ	1
4	จริง หรือปฏิบัติบ่อยครั้ง/เกือบทุกครั้ง	2
3	ค่อนข้างจริง หรือปฏิบัติเป็นบางครั้ง	3
2	ค่อนข้างไม่จริง หรือปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	4
1	ไม่จริง หรือ ไม่เคยปฏิบัติเลย	5

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง	มีคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง	มีคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง	มีคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง	มีคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง	มีคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา น้อยมากที่สุด

ข้อความด้านบวก ได้แก่ 1 2 7 8 10 12 13 14 15 16 26 27 28 29 30

ข้อความด้านลบ ได้แก่ 3 4 5 6 9 11 17 18 19 20 21 22 23 24 25

3.2.4.3 นำข้อคำถามที่ปรับแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

ความถูกต้องเหมาะสม และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาจากนั้นนำไปจัดพิมพ์
เป็นแบบวัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา
ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร

3.2.4.4 นำแบบวัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา

สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารไปให้
ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมที่ประเมินหลักสูตร จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข) ตรวจสอบความ
สอดคล้อง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่
0.50 ขึ้นไป แสดงว่า มีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ **0.79** ถือว่า แบบประเมิน
มีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง (ภาคผนวก จ (7))

3.2.4.5 นำแบบวัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา

สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารไปทดลอง
ใช้ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ที่ผ่าน
การฝึกอบรม จำนวน 30 คน

4 การดำเนินการทดลอง

ใช้หลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยเตรียมการก่อน และหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

4.1 การเตรียมการก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยเตรียมการก่อนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

4.1.1 ทบทวนรายละเอียดกิจกรรมต่างในหลักสูตรฝึกอบรม

4.1.2 จัดทำกำหนดการจัดหลักสูตรฝึกอบรม

4.1.3 ติดต่อประสานงานกับวิทยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นวิทยากร ชี้แจงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรายละเอียดการจัดกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งพิจารณาคัดเลือกสื่อประกอบการบรรยายร่วมกัน

4.1.4 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาดงหลวง

4.1.5 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บังคับบัญชาของวิทยากรทุกท่าน เพื่อเชิญวิทยากรมาเป็นวิทยากรตามวัน เวลา สถานที่ ที่กำหนด

4.1.6 จัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหลักสูตร

4.1.7 การเตรียมการด้านการประสานงาน พิธีเปิด ปิด อาหารเครื่องดื่ม การต้อนรับ งบประมาณ การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนงานด้านอื่น ๆ อย่างเหมาะสม

4.2 วิธีดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนการทดลอง ดังนี้

4.2.1 การประเมินก่อนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

4.2.1.1 ประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารและเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

4.2.1.2 วัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร และเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบวัดไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

4.2.2 การดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินระหว่างการทำฝึกอบรม

4.2.2.1 ประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ตามผลการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

4.2.2.2 วัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหาร ในทุกหน่วยการเรียนรู้

4.2.3 การประเมินหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

4.2.3.1 ประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม

4.2.3.2 วัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร โดยใช้แบบวัดฉบับเดิม

4.2.3.3 วัดเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารเพื่อวัดเจตคติหลังการทำฝึกอบรม

5. ระยะเวลาการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาการทำฝึกอบรมตลอดหลักสูตรจำนวน 3 วัน วันละ 6-7 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 23-25 มิถุนายน 2558 และติดตามผลภายหลังการทำฝึกอบรมไม่น้อยกว่า 1 เดือน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเครื่องมือวัดมาวิเคราะห์สถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test แบบ Dependent Samples สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างก่อน และหลังการทำฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 การประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

มีเกณฑ์ในการพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การวัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม และพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ยจากการประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารและวัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ก่อนและหลังการฝึกอบรม ประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ตามผลการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ในทุกหน่วยการเรียนรู้ ระหว่างการฝึกอบรมและวัดเจตคติของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร หลังการฝึกอบรม โดยกำหนดว่าหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

2. หลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้ว ผู้วิจัยติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรม ยังคงพัฒนาตนเองตามหลักสูตรโดยการประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารและวัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ฉบับเดิมติดตามผลภายหลังผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 เดือน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน แก้ไข และปรับปรุงหลักสูตร

เป็นการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรภายหลังการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร โดยนำผลจากการทดลองในขั้นตอนที่ 3 มาแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะนำไปใช้ต่อไป โดยดำเนินการดังนี้

1. ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตรพิจารณาและตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่ามีข้อดีและข้อจำกัดอย่างไร
2. แก้ไขและปรับปรุงหลักสูตร หลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยผู้วิจัย นำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำไปใช้ต่อไป

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาทั้ง 4 ขั้นตอน ได้ตั้งภาพประกอบ 11 และตาราง 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 แผนการดำเนินการวิจัย

ระยะของการวิจัย	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ขั้นตอน ที่ 1 การศึกษา และ วิเคราะห์ ข้อมูล พื้นฐาน	1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับปัญหาความต้องการ จำเป็นในการสร้าง คุณลักษณะการเป็น ผู้มีจิตอาสา 2. ศึกษาความคิดเห็น ของครู และผู้บริหารโดย การสัมภาษณ์ 3. วิเคราะห์ หาประเด็นใน การสร้างหลักสูตร ฝึกอบรบ	1. เอกสารและ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง 2. แบบสัมภาษณ์	ผู้บริหาร และครู ที่สอนในระดับ อาชีวศึกษา ในวิทยาลัย ของรัฐและ เอกชน ในจังหวัด มุกดาหาร ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษา ไม่ต่ำกว่า ปริญญาตรี โดย ใช้แบบ สัมภาษณ์ และเลือกแบบ เจาะจง จำนวน 7 คน	วิเคราะห์ ข้อมูลเชิง เนื้อหา	1. องค์ประกอบ หลักสูตร ฝึกอบรบ 6 องค์ประกอบ 2. กระบวนการ พัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน 3. คุณลักษณะ การเป็นผู้มี จิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา 4 องค์ประกอบ	1. ช่วง เดือน ส.ค.-ธ.ค. 2557
ขั้นตอน ที่ 2 การสร้าง และพัฒนา หลักสูตร ฝึกอบรบ	1. การสร้างโครงร่าง หลักสูตรฝึกอบรบใหม่ ความเหมาะสมและ สอดคล้องกับข้อมูล พื้นฐานประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ ของหลักสูตร 4) กิจกรรมการ ฝึกอบรบ 5) สื่อประกอบ การฝึกอบรบ 6) การวัดและ ประเมินผล การฝึกอบรบ	1. เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. แบบประเมินความ เหมาะสมของโครงร่าง หลักสูตรฝึกอบรบ และแบบประเมิน ความสอดคล้องของ องค์ประกอบโครงร่าง หลักสูตรฝึกอบรบ	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	1. วิเคราะห์ ข้อมูลเชิง เนื้อหา 2. วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ ดัชนีความ สอดคล้อง เหมาะสม 3. วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (X) และส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	1. โครงร่าง หลักสูตร ฝึกอบรบเพื่อ เสริมสร้าง คุณลักษณะ การเป็น ผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับ อาชีวศึกษา ของ วิทยาลัยเอกชนใน จังหวัดมุกดาหาร 2. หลักสูตร ฝึกอบรบที่มี คุณภาพพร้อม นำไปทดลองใช้ 3. คู่มือการใช้ หลักสูตร	ช่วงเดือน ม.ค.-เม.ย. 2558

ตาราง 4 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ขั้นตอน ที่ 2 การสร้าง และพัฒนา หลักสูตร (ต่อ)	2. การตรวจสอบโครง ร่างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการนำโครงร่าง หลักสูตรฝึกอบรมไปให้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพหลักสูตรด้าน ความเหมาะสมและ ความสอดคล้องของ โครงสร้างหลักสูตร 3. การปรับปรุงโครง ร่างหลักสูตรฝึกอบรม ก่อนไปใช้ทดลองจริง ตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ					
ขั้นตอน ที่ 3 การทดลอง ใช้หลักสูตร ฝึกอบรม	1. หลักสูตรฝึกอบรม ไปใช้ตามแผนการ ทดลองกับกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เป็นเวลา 3 วัน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ ของหลักสูตรฝึกอบรม 2. ประเมินผลการใช้ หลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณาผลต่าง ของค่าเฉลี่ย ก่อน ระหว่าง หลังการ ฝึกอบรม และภายหลัง การฝึกอย่างน้อย 1 เดือน	1. เอกสารการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะ การเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนใน จังหวัดมุกดาหาร ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น 2. แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ คุณลักษณะการเป็น ผู้มีจิตอาสา สำหรับ นักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของ วิทยาลัยเอกชนใน จังหวัดมุกดาหาร 3. แบบวัดและประเมินผล ทักษะ การปฏิบัติงานของ นักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะ การเป็นผู้มีจิตอาสา ของวิทยาลัยเอกชนใน จังหวัดมุกดาหาร	นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัย อาชีวศึกษา ดงหลวง จังหวัด มุกดาหาร ใช้วิธีเลือก แบบเจาะจง จำนวน 30 คน	1. วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D) 2. วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples	1. ข้อมูลเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตรใน สภาพการณ์จริง 2. ผลการ ประเมินหลักสูตร ตามสภาพจริง	ช่วงเดือน พ.ค. - ส.ค. 2558 อบรม 23-25 มิ.ย. 2558

ตาราง 4 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม (ต่อ)	3. ประเมินเจตคติของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม	4. แบบวัดเจตคติของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร 5. แบบวัดระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร				
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตร	1. ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร 2. แก้ไขและปรับปรุงหลักสูตร หลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นพร้อมที่นำไปใช้ต่อไป		-	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา	หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร	ช่วงเดือนก.ย.-ธ.ค. 2558